

PETI MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP »FRANJEVAČKI VELIKANI« O SV. BONAVENTURI Zagreb, 19. – 20. listopada 2018.

Daniel PATAFTA

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Vlaška 38, p.p. 432, 10 001 Zagreb
d.patafta@yahoo.com

Peti međunarodni znanstveni skup »Franjevački velikani« posvećen sv. Bonaventuri održan je u Zagrebu 19. i 20. listopada 2018. godine u Dvorani II. Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu. To je peti znanstveni skup u nizu, od kojih su prva tri bila održana u Zagrebu i posvećena velikanima franjevačke filozofske i teološke misli Rogeru Baconu, Aleksandru Haleškom i Robertu Grossetessteu. Četvrti po redu, a prvi međunarodni znanstveni skup bio je posvećen franjevačkom hrvatskom velikanu sv. Nikoli Taveliću te održan 2017. godine u Šibeniku. Suorganizator toga međunarodnog skupa bio je Studium Biblicum Franciscanum – Custodia di Terra Santa. Organizator svih dosadašnjih skupova bio je Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a suorganizatori ovoga petog međunarodnog skupa posvećenog sv. Bonaventuri bili su Pontificia Università Antonianum iz Rima, Pontificia Facoltà Teologica »S. Bonaventura« – Seraphicum iz Rima i Franjevačka teologija u Sarajevu. Također kao suorganizatori skup od početka podržavaju Vijeće franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine, Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevac konventualaca i Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda.

Peti međunarodni skup »Franjevački velikani« o sv. Bonaventuri započeo je s radom 19. listopada u 9.00 sati. U ime ustanova organizatora pozdravnu riječ uputili su: prof. dr. sc. Mario Cifrak, dekan Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta u Zagrebu; prof. dr. sc. Vincenzo Battaglia u ime Papinskoga sveučilišta Antonianum (Rim); prof. dr. sc. Orlando Todisco u ime Papinskoga teološkoga fakulteta sv. Bonaventure – Seraphicum (Rim); dr. sc. Danimir Pezer, dekan

Franjevačke teologije Sarajevo; dr. sc. Josip Blažević, provincijalni ministar Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca te fra Ilija Vrdoljak, provincijalni ministar Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda.

Predavači na simpoziju bili su profesori s više visokih učilišta (Katolički bogoslovni fakultet, Hrvatski studiji i Filozofski fakultet iz Zagreba, Filozofski fakultet iz Splita, Franjevačka teologija Sarajevo, Antonianum i Seraphicum iz Rima), koji su iz različitih tematskih perspektiva osvijetlili lik i misao sv. Bonaventure.

Prva tematska cjelina »Život i djelo« bila je posvećena važnim temama iz života i djelovanja sv. Bonaventure u povijesnoj perspektivi. Prvo predavanje zajednički su održali doc. dr. sc. Tomislav Galović s Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu i fra Vjeran Lazić, student četvrte godine KBF-a u Zagrebu. U izlaganju pod naslovom »Franjevački red u vrijeme sv. Bonaventure« izlagači su predstavili važne događaje iz života Serafskog naučitelja i stanje franjevačkog reda u njegovo vrijeme. Docent Galović u uvodu je citirao tekst o sv. Bonaventuri franjevca Karla Balića, koji je davne 1943. godine napisao za *Hrvatsku enciklopediju*, ističući kako je to zasad najkvalitetniji i najopsežniji tekst o sv. Bonaventuri na hrvatskom jeziku. Doc. dr. sc. Marko Jerković s Hrvatskih studija u izlaganju »Narbonske konstitucije i struktura autoriteta u kontekstu institucionalnoga sazrijevanja franjevačkoga reda« obradio je Bonaventurin najveći reformski i pravni zahvat kojim je nastojao urediti već pomalo kaotično stanje u franjevačkom redu, ali i dati franjevcima usmjerenje koje će ih postaviti u okvire poslanja sveopće Crkve. Posljednje izlaganje te tematske cjeline održao je prof. dr. sc. Marinko Pejić s Franjevačke teologije u Sarajevu. »Sv. Bonaventura – životopisac Franje Asiškoga« bio je naslov njegova izlaganja u kojem je analizom povijesnih okolnosti i duhovnih strujanja u franjevačkom redu u vrijeme sv. Bonaventure nastojao pokazati potrebu za pisanjem novog životopisa sv. Franje, koji je poznat kao Bonaventurina *Legenda Maior*.

Druga tematska cjelina »Teologija, filozofija i duhovnost« sadržavala je više izlaganja. Započela je izlaganjem »Tratti essenziali della cristologia di San Bonaventura« prof. dr. sc. Vincenza Battaglie, dugogodišnjeg profesora na Papskom sveučilištu Antonianum i negdašnjeg dekana Teološkog fakulteta. Kao vrsni stručnjak za kristologiju prof. Battaglia iznio je temeljne značajke kristologije u spisima sv. Bonaventure. Na to predavanje nadovezali su se zajedničkim radom »Neki elementi hermeneutike sv. Bonaventure« prof. dr. sc. Mario Cifrak, dekan KBF-a i pročelnik Katedre Svetog pisma Novog zavjeta, i mag. theol. Mate Bašić, posljediplomand na KBF-u u Zagrebu. Zatim je uslije-

dilo još jedno zajedničko izlaganje naslovljeno »Božji atributi u Bonaventurinu djelu 'De mysterio Trinitatis'«, koje su pripremili prof. dr. sc. Ivan Karlić, pročelnik Katedre dogmatske teologije i mag. theol. Milan Gelo, poslijediplomand dogmatske teologije na Sveučilištu u Tübingenu. Posljednje izlaganje pod naslovom »Eshatologija sv. Bonaventure prema 'Breviloquiumu'« zajednički su pripremili dr. sc. Stipo Kljajić s Katedre Svetog pisma Starog zavjeta i student pete godine KBF-a fra Ivica Janjić.

Prvi dan znanstvenog skupa završio je svetom misom u crkvi sv. Franje na Kaptolu u 18.30 sati na kojoj su sudjelovali svi izlagači sa simpozija, a misno slavlje predvodio je fra Daniel Patafta, predsjednik Organizacijskog odbora.

Drugog dana, 20. listopada, započelo se s radom u 9.30 sati. Prvo predavanje održao je prof. dr. sc. Carlos Esteban Salto Solà pod nazivom »Il desiderio di Dio come chiave di lettura dell'antropologia bonaventuriana«. Profesor Salto Solà predavač je na Papinskom sveučilištu Antonianum i na Franjevačkoj visokoj školi u Madridu, a ujedno je i tajnik Teološkog fakulteta i ravnatelj Ureda za promicanje kvalitete toga Sveučilišta. Među najistaknutije poznavatelje franjevačke filozofske baštine u svijetu ubraja se prof. dr. sc. Orlando Todisco, koji je predstavio vrlo zahtjevnu temu u izlaganju naslovljenom »Dal principio di identità al Principio d'alterità«. Usljedilo je izlaganje izv. prof. Hrvoja Relje s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, odnedavno svećenika Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj. Predavanje pod nazivom »Značenje Bonaventurine distinkcije *entis et esse*« analizira jedan važan segment srednjovjekovne teološke misli, koju je autor obradio prema djelima sv. Bonaventure, uspoređujući istu distinkciju s onom sv. Tome Akvinskoga. Posljednja dva predavanja održali su doc. dr. sc. Daniel Patafta i doc. dr. sc. Nedjeljka s. Valerija Kovač s KBF-a. Docent Patafta izložio je temu pod naslovom »Mistika sv. Bonaventure«, pokazujući na koji način Bonaventura povezuje filozofiju i teologiju dajući time upute za duhovni život, dok je docentica Kovač predstavila temu »Bonaventura – teološki nadahnitelj Josepha Ratzingera/Benedikta XVI.«, sustavno i pregledno dokazujući na koji način je teološka misao sv. Bonaventure duboko utjecala na teološki rad Josepha Ratzingera, odnosno pape Benedikta XVI. Ta je tema osobito izazvala velik interes kod predavača iz inozemstva kao jedna novost jer je predstavljen suvremeni teološki autoritet koji je u svojim teološkim radovima nadahnut Bonaventurinom teološkom misli.

Nakon izlaganja slijedile su zanimljive i poprilično duge i angažirane rasprave na hrvatskom i talijanskom jeziku.

Skup je završio 20. listopada 2018. godine u 13.00 sati. Završne riječi održali su članovi Organizacijskog odbora. Prof. dr. sc. Ivan Karlić zahvalio je

svim sudionicima na dobro pripremljenim izlaganjima i na talijanskom zahvalio profesorima iz Rima što su dali velik doprinos tomu znanstvenom skupu. Predsjednik Organizacijskog odbora doc. dr. sc. Daniel Patafta, uz potrebne zahvale, istaknuo je kako je proučavanje franjevačke baštine na razini sveopće Crkve i franjevačkog reda pokazatelj stoljetne integriranosti hrvatskog naroda u zapadnoeuropski kršćanski duhovni krug te kako je poznavanje izvora katoličke duhovne tradicije, u ovom slučaju franjevačke, temelj za poznavanje velike i nedovoljno predstavljene hrvatske franjevačke baštine, koja je na europskim izvorima crpila svoja nadahnuća i prenosila na hrvatski jezični prostor, prilagođujući ih potrebama prostora i vremena u kojem su franjevci djelovali u službi mjesne Crkve.

Međunarodni simpozij o sv. Bonaventuri bio je prilika ne samo za razmjenu iskustava i razmišljanja o sv. Bonaventuri nego i za dogovor o daljnjoj suradnji profesora i ustanova koje su sudjelovale u organizaciji. Na tom tragu predstavnici Franjevačke teologije iz Sarajeva predložili su da se sljedeći skup održi u Sarajevu, što je i prihvaćeno. Tako će Šesti međunarodni skup »Franjevački velikani« biti održan 2020. godine u Sarajevu. Također su predstavnici franjevačkih visokih obrazovnih ustanova iz Rima predložili stalnu suradnju tih učilišta s članovima projekta »Franjevački velikani«, kao i to da se zbornik radova izda dvojezično na hrvatskom i talijanskom jeziku kako bi mogao biti literatura i talijanskim i hrvatskim profesorima i znanstvenicima. Članovi Organizacijskog odbora prihvatili su oba prijedloga, a uređenje zbornika radova, od kojih su neki već gotovi, preuzeli su doc. dr. sc. Nedjeljka s. Valerija Kovač i doc. dr. sc. Daniel Patafta.